

РЕШЕНИЕ

№ 766

гр. София, 11.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 26.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **2753** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203–чл. 207 от Административно – процесуалния кодекс във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на Е. П. Б., ЕГН:[ЕИК], чрез адвокат Т. Ч., със съдебен адрес: [населено място], [улица], ап. 3 против Столична дирекция на вътрешните работи към Министерство на вътрешните работи /СДВР-МВР/, [населено място], [улица], с която е предявен иск за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 1 000.00 лв. /хиляда лева/ за периода 03.02.2017 г. – 18.09.2017 г., претърпени от незаконосъобразен административен акт – Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР, отменена с влязло в сила Решение № 3408/19.05.2017г., постановено по административно дело № 1445/2017г. по описа на АССГ, оставено в сила с Решение № 798/21.01.2019г., постановено по административно дело № 7314/2017г. по описа на ВАС, ведно със законната лихва върху тази сума от 03.02.2017 г. до датата на депозиране на исквата молба, както и законната лихва от датата на депозиране на исквата молба до окончателното изплащане на сумата, включително и сторените по делото разноски.

Отвeтникът – Столична дирекция на вътрешните работи към Министерство на вътрешните работи /СДВР-МВР/, в депозирания отговор по предявения иск от 20.04.2021 г., счита същият за неоснователен и недоказан. Релевира доводи, че не са

представени доказателства за отмяната на административния акт; за извършени медицински прегледи във връзка с него; че установяването на неимуществени вреди чрез разпит на близки на ищеца няма да допринесе за изясняване на спора, защото такива свидетели не могат да формират обективна преценка за обстоятелствата, довели до промяна в състоянието на лицето и за техния първоизточник. Поддържа, че исковата молба не съдържа конкретика, а заявените в нея твърдения са голословни и необосновани. От приложеното експертно заключение става ясно наличието на данни за поведенчески нарушения и прояви на агресия още в ранна детска възраст на ищеца, които не са отзвучали в юношеските му години, а са се задълбочили. Лицето е било назначено с психиатрично лечение, с пристъпи на загуби на съзнание и невъзможност за контакт; многократно лекуван с психиатрични заведения, най-често принудително – обстоятелства, причиняващи душевен дискомфорт. Счита още, че не са ангажирани доказателства за наличието на добро име и съответно влошаването му, както и за публичност на задържането. Излагат се доводи, че твърдяните от него вреди произтичат от влошените семейни отношения. Получената степен на инвалидност също не е относима към задържането, но обяснява претендираните вреди произтичат от влошените семейни отношения. Получената степен на инвалидност също не е относима към задържането, но обяснява претендираните вреди. Въведени са и твърдения за липса на третия елемент от фактическия състав по чл. 1 от ЗОДОВ – причинна връзка между незаконосъобразния акт и вредите. Посочва се, че Б. е задържан през претендирания период със заповеди от 26.05.2017 г., 06.06.2017г., 22.06.2017г. без да изяснява защо само Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017 г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР му е повлияла по този начин. Обосновава се приложимост на чл. 5 от ЗОДОВ, и при условията на евентуалност се оспорва размера на претендираното обезщетение като силно завишен. Претендира юрисконсултско възнаграждение и отправя възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Представени са писмени бележки. Претендира се юрисконсултско възнаграждение и се отправя възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена се представлява от прокурор Д., който излага становище за частична основателност и доказаност на исковата претенция.

Административен съд София – град (АССГ), след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

От фактическа страна с оглед приетите по делото писмени доказателства се установява, че на 03.02.2017 г., около 20:30 часа, в [населено място], на МС „С.“ във връзка с получен сигнал в ОДЧ на 09 РУ-СДВР от служител на „М.“ при О.-СДВР, Е. П. Б. е задържан за 24 часа на основание Заповед за задържане на лице с рег.№161/03.02.2017г., издадена от Т. Х. Т., на длъжност старши полицай при 09РУ-СДВР. В представената заповед е отразена датата на нейното издаване – 03.02.2017г., 20:30 часа и освобождаването на ищеца на 04.02.2017 г. в 09:45 часа.

Заповедта е отменена като незаконосъобразно със съдебно решение №3408/19.05.2017г. по адм.дело № 1445/2017г. на АССГ, оставено в сила със съдебно решение № 798/21.01.2019г. по адм.дело № 7314/2017г. на ВАС на РБ.

От страна на ищеца се твърди, че в резултат на незаконосъобразното му задържане, същият е изпаднал в продължително стресово състояние, изпитал е чувство на страх и недоверие към хората, най-вече към органите на реда, чувство на

срам предвид разгласяване на задържането му, накърняване на доброто му име пред приятели, с които е бил в близки отношения, непосредствено преди инцидента. Вследствие на незаконосъобразното му задържане, ищецът твърди, че продължителен период от време е бил под напрежение, страдал е от безсъние, постоянна напрегнатост, главоболие и световъртеж. Предвид това заявява още, че изпаднал в невъзможност да учи, не е могъл да упражнява трудова дейност, придружени със силна умора. Преминал е през експертна комисия пред ТЕЛК, като е получил степен на инвалидност 76 % през 2018 г. В тази връзка е започнал да приема медикаменти със специален режим и многократни принудителни лечения в психиатрични клиники. Допълва, че е търпял лошо отношение от своя баща и дядо. Фактическото му задържане с отменената заповед за задържане се е отразило изключително неблагоприятно върху техните взаимоотношения, които непосредствено преди задържането са били приятелски и по този начин ищецът е загубил опората на своите близки. Заявява, че по време на задържането му за 24 часа с него не са извършени каквито и да е процесуално-следствени действия, освен това условията в ареста били неприятни – бълхи, хлебарки, викове и крясъци на други задържани. Полицейските служители се подигравали с него, отнесли се с него презрително, като му заявили, че той ще се превърне в рецидивист и престъпник. Ограничени били всички негови контакти, не му е била предоставена възможност да се свърже с родителите си, въпреки изрично отправено искане. В продължение на 24 часа неговите близки не знаели неговото местонахождение. Заявява, че неимуществените вреди, причинени му от незаконосъобразното му задържане за 24 часа се изразяват в паметни нарушения, трайна социална дезадаптация със загуба на интереси, невъзможност сам да полага грижи за себе си, не поддържане на личната си хигиена, не е могъл да си мие зъбите, което довело до инфекции, контактите му станали формални, започнал да се поддава на лица, които го изнудват.

Във връзка с изложените от него твърдения са представени следните доказателства: медикопсихопедагогична оценка с изх. № 10/30.01.2001 г. от Медицински университет, Катедра по психология, Д. – „А.“; Диплома за средно образование рег. №11047-33/08.06.2011 г., Свидетелство за професионална квалификация № 3016-35/13.06.2011 г.; Уверение № 540/29.10.2014 г., че ищецът е редовен студент по специалност „Икономика и бизнес“, У.; Студентска книжка, издадена от У.-2 стр.; Невропсихологично изследване от 17.08.2017 г.; Психологично изследване от 25.01.2018 г.; Психологично изследване от 13.01.2020 г.; Епикриза ИЗ № 21124/11.09.1992 г. от НИСМ „Н.И.Пирогов“, Клиника по неврохирургия; ЕР на ЦЕЛК от 14.02.2002 г. за определяне 58 % инвалидност; ЕР на ТЕЛК от 20.02.2015 г. /54 % т.н.р./; ЕР на ТЕЛК от 31.01.2018 г. /76 % т.н.р./; ЕР на ТЕЛК от 11.01.2021 г. /75 % т.н.р./; Справка от НАП за трудови договори за Б.; Трудова книжка Серия Г № 291698; Епикриза от 04.02.2017 г. от Център за психично здраве „Проф. Н. Ш.“, [улица]; Епикриза от Държавна психиатрична болница „Св. И. Р.“ за период от 04.02.2017 г. до 10.02.2017 г.; Ф. за спешна медицинска помощ от 03.02.2017 г.; Определение от 23.06.2017 г. на СРС, НО, 114-ти състав по НЧД № 9266/2017 г. за принудително лекуване в обикновено психо-неврологично заведение в стационарна форма за неопределено време; Епикриза от ЦПЗ С., [улица] за принудително лечение за периода от 23.06.2017 г. до 18.09.2017 г.; Скала за измерване на психологическия стрес /л.39-69, л.82/.

От страна на ответника в съдебното производство във връзка с дадените

указания от съда е представено ЕР № 0116 от заседание № 006/11.01.2021 г., с което е установена 75 % трайно намалена трудоспособност на Е. П. Б., с поставена водеща диагноза: Органично разстройство на личността /л.33-34/, както и Заповеди за задържане №228зз-722/06.06.2017 г. по описа на 04 РУ-СДВР, № 3382зз-868/26.05.2017г. по описа на 07 РУ-СДВР; № 228зз-1016/22.06.2017 г. по описа на 04 РУ-СДВР /л.25-27/.

В съдебното производство е присъединено административно дело № 1445/2017 г. по описа на АССГ.

По делото във връзка с изложените в исковата молба твърдения, по искане на ищеца беше допуснат до разпит един свидетел: Н. А. Ч..

Свидетелят Ч. заяви, че ищецът е бил задържан на 03.02.2017 г. в 09 РУ-СДВР, като тя е разбрала за задържането на следващия ден, след получено обаждане от ЦПЗ „Ш.“, „лудницата“ на „Е. Й.“. Била уведомена да занесе дрехи там, защото ищецът бил заведен там от спешното и ще бъде превозен съвсем скоро до „К.“ на лечение, като наблегнали особено на обстоятелството, че Е. П. Б. е напикан, за да има предвид какви дрехи да му занесе. Допълва, че от 09 РУ-СДВР ищецът е заведен в спешния психиатричен кабинет. Не е успяла да разговаря лично с ищеца относно преживяното от него по време на задържането му в ареста на същия ден, защото той лежал, завързан за леглото в изолатор, но вратата била притворена и тя го видяла как лежи, заспал. Свидетеля Ч. занесла дрехите му. Една седмица след завръщането му от „К.“, същата го посетила в дома му, като тогава ищецът живеел с дядо си. Е. П. Б. и разказал какъв ужас и стрес е преживял по време на ареста. Бил задържан и цяла нощ не могъл да спи, защото полицаите непрекъснато го карали да пише самопризнания, в килията било мръсно, имало бълхи, хлебарки, миришело на урина и изпражнения. Било отвратително. Ищецът бил много притеснен, тъй като гледал дядо си, който бил на легло, поради парализа, грижел се за него, като го обслужвал хигиенно и го хранил. В тази връзка Е. П. Б. бил притеснен, че дядо му ще остане без човек, който да се грижи за него, като за това и баща му щял да се разсърди. В тази връзка, свидетелката се обадила на бащата на ищеца, който не е бил в [населено място], за да може същият да осигури човек, който да се погрижи за дядото. Ищецът е заявил на свидетелката, че не му е било обяснено защо е задържан и това го е разтревожило. Ч. допълва, че непосредствено след задържането е забелязала промени в неговия начин на живот и мислене, тя разговаряла с него всяка вечер и всяка сутрин. Ч. го търсела с цел да го изведе на разходка, да излязат, да хапнат нещо, но категорично отказвал, тъй като изпитвал страх да не бъде отново срещнат от полицаи, които отново да го арестуват и да бъде обвинен в нещо, в което не е извършил. Заявил, че не желае да изпита отново ужаса, страха и притесненията, които е преживял на 03.02. Ч., заявява, че ищецът никъде не излизал, тя е отивала да го вземе, за да го заведе на лекар, тъй като се налагало. От задържането до настояща дата, допълва, че той не е забравил за случая и не желае да излиза навън. Единственото излизане на ищеца е свързано с посещенията при лекари, като свидетелката допълва, че той не е добре със здравето си и се налага да бъде воден и все нещо се случва по улиците, напомнящо му за преживяното. Много често той мълчи безмълвно, хващал свидетелката за ръка, дърпайки я в друга посока при преминаваща патрулна кола и полицаи, за да не бъде срещнат от тях. Ч. заявява, че ищецът е имал много други задържания, но те са съвсем малко – за около половин час, с оглед установяване на самоличността му. Причината за това е, че когато ищецът не е добре си забравя документите за самоличност, губи я, давайки я на някого като е

с приятели. Допълва, че е бил задържан друг път само за установяване на самоличността. Това задържане, според свидетелката е разстроило ищеца, че първо не е знаел за какво е, второ преживял е много голям стрес, докато е бил там. Преживял е ужас, като му е било неприятно в килията.

Ч. заявява, че не е наясно дали ищецът е бил задържан преди 03.02.2017 г., освен в случаите, които са били за установяване на самоличност. Допълва, че ищецът живее при нея от 02.2019г., откакто е починал дядо му, при когото е живял и за когото се е грижил. От ищеца знае, че е бил задържан в 09 РУ-СДВР, не и е уточнявал къде, тъй като акцентираното е било върху преживяното. Отделно от това, полицаите не са уведомили ищеца защо го задържат, като това е единственото задържане на ищеца, което не е за установяване на самоличност. Относно другите му задържания, свидетелката заявява, че са били свързани, за да бъде приведен под принудително лечение. Делата, водени срещу ищеца са по Закон за здравето и чл. 89 от НК относно принудителни медицински мерки. В тези случаи е бил воден от полицаи.

Съдът ще коментира свидетелските показания при излагане на правните си изводи.

При така установената фактическа обстановка, съдът прие следните правни изводи: Предявеният иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди е процесуално допустим. Следва да бъде разгледан по същество, като подсъден на Административен съд София - град, на основание чл. 128, ал.1, т. 5 от АПК, предвид, че се претендират вреди в резултат на незаконосъобразен индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 ал. 1 от АПК, от отменена с влязло в сила съдебно решение Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017 г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР.

Искът е предявен срещу надлежния ответник, съгласно чл. 205 от АПК, Столична дирекция на вътрешните работи при Министерство на вътрешните работи – юридическо лице на бюджетна издръжка, към чиято административна структура принадлежи органа, издал незаконосъобразната заповед, от която се претендират вредите.

След преценка на събраните по делото доказателства, настоящият съдебен състав намира иска за основателен и доказан.

Съгласно чл. 203, ал. 1 от Глава единадесета на АПК, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на тази глава. Съгласно разпоредбата на чл. 203, ал. 2 от АПК, за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ.

Според разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като исковите се разглеждат по реда установен в АПК. Следователно, за да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда.

Под „вреда“ следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под “пряка и непосредствена” - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 203 от АПК, във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая по делото е установена първата предпоставка – незаконосъобразно издадена заповед, която е отменена с влязло в сила съдебно решение. Следователно ищецът е доказал наличието на незаконосъобразен акт, издаден от административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Видно от съобразителната част на решението, заповедта е отменена, поради нарушение на материалния закон и несъответствие с целта му, както и поради не спазване на установената в закона форма, респективно поради недоказване на фактическите предпоставки за нейното издаване. Безспорно е прието, че соченето на данни за извършено престъпление, не покрива критериите по чл. 74, ал. 2 вр. чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за необходимото съдържание на отменената заповед. Прието за безспорно установено с оглед доказателствата по делото, че ищецът е бил задържан във връзка с инцидент – конфликтна ситуация с друго лице на МС „С.“, при която Б. е взел мобилен телефон, който е върнал веднага на другото лице, участвало в конфликта, както и че спрямо Б. не са проведени никакви процесуални действия във връзка със задържането му. По този начин ищецът е бил поставен в положение на неяснота за какво е задържан, респективно какво деяние е извършил и представлява ли същото престъпление по смисъла на НК.

В резултат от незаконосъобразно проведеното административно производство, приключило с издаването на отменената Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017 г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР, безспорно от събраните по делото писмени и гласни доказателства се установява, че за ищеца са настъпили значителни неудобства, изразяващи се в психологически вреди, предвид безспорно установеното психическо състояние на Б.. Видно от представените решения на ТЕЛК, същият е с поставена диагноза „органично разстройство на личността“ и към дата 11.01.2021 г. със 75 % трайно намалена работоспособност, на същия е назначено и лечение с медикаменти, изписвани от психиатър. От същите, включително и от свидетелските показания по делото се установява, че ищецът многократно е лекуван в психиатрични заведения, най-често по принудителен ред и към дата 11.01.2021 г. дори е бил настанен за принудително лечение.

Безспорно се установява, а и не се оспорва от страните в производството, че непосредствено след задържането на 03.02.2017 г., а именно на следващия ден – ищецът е бил настанен принудително в „К.“, което е още един факт, удостоверяващ, че действително лицето е претърпяло твърдените вреди с неимуществен характер с оглед установеното по делото негово емоционално състояние – тревога, притеснение, стрес, изтощение и изчерпване, показания на свидетелката, ценени в съвкупност вследствие от отменената като незаконосъобразна Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017 г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на § 1 от заключителните разпоредби на ЗОДОВ за неуредените в този закон въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони. В случая е приложим чл. 52 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, съгласно който обезщетение за неимуществени вреди се определя по справедливост. В тази връзка,

съдът съобразява съдебната практика при приложение на разпоредбата, според която обезщетението се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай, според характера и степента на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, последиците за психичното здраве на ищеца, продължителността и степента на интензитета, възрастта на ищеца, общественото и социалното му положение. Обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 1 от ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правнозащитими интереси. Вредите се изразяват в нравствените, емоционални, психически, психологически терзания на личността. Като база за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди следва да служат още икономическият растеж, стандартът на живот и средностатистическите показатели за доходите и покупателните възможности в страната към датата на увреждането, както и обстоятелството, че осъждането само по себе си също има ефект на репарация. От друга страна размерът на обезщетението обаче не следва да бъде и източник на обогатяване за пострадалия. От значение е и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като в сферата на нематериалните ценности равенството в обществото намира най-чист израз, а "справедливостта" до голяма степен е изпълнена с морално съдържание и отразява обществената оценка на засегнатите нематериални вреди. Като взе предвид възрастта и здравословното състояние на ищеца, интензитета на причинените му вреди, съдът намира, че размерът на претендираното обезщетение в размер 1 000.00 лв. за причинените му неимуществени вреди е справедлив и не е прекомерен.

Искът се явява основателен за посочената сума и следва да бъде уважен. Върху главницата на присъжданото обезщетение е дължима и законна лихва от датата, на която влиза в сила решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт – 21.01.2019 г. до окончателното ѝ изплащане.

При този изход на спора на ищеца се дължат сторените по делото разноски. От страна на ответника е отправено възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение. В тази връзка, съдът, намира, че същото е основателно. Съгласно чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1/09.07.2004 г., при дела с определен материален интерес, когато размерът на претендираната сума е до 1 000 лв., полагащото се адвокатско възнаграждение е в размер на 300.00 лв. Поради, което на ищеца следва да се присъди именно в този размер. С оглед на гореизложеното, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата в размер на 310 лв. /триста и десет лева/ - 300.00 лв. за заплатено адвокатско възнаграждение и 10.00 лв. за платена държавна такса.

Така мотивиран от изложеното и на основание чл. 203 и следващите от АПК, Административен съд София – град,

Р Е Ш Е Н И Е:

ОСЪЖДА по иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Столична дирекция на вътрешните работи към Министерство на вътрешните работи да заплати на Е. П. Б., ЕГН:[ЕИК], чрез адвокат Т. Ч., със съдебен адрес: [населено място], [улица], ап. 3, сумата в размер на 1 000.00 лв. /хиляда лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконосъобразна Заповед за задържане Рег. № 161/03.02.2017г., издадена от полицейски орган при 09 РУ-СДВР, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 21.01.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи към Министерство на вътрешните работи да заплати на Е. П. Б., ЕГН:[ЕИК], чрез адвокат Т. Ч., със съдебен адрес: [населено място], [улица], ап. 3 съдебно-деловодни разноски, в това число и адвокатско

възнаграждение в размер на 310.00 лв. /треста и десет лева/.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението му чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: